

Загрозою для виявлених видів рослин є зривання у букети, порушення оселищ, надмірне рекреаційне навантаження. Виявлені вздовж еколого-пізнавального маршруту рідкісні види рослин потребують особливий уваги. Їх збереження залежить від усвідомлення і активних дій нашого покоління, просвітницької роботи серед місцевого населення.

МЕРЕЖА ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИХ ОБ'ЄКТІВ СКОЛІВЩИНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Шепіда Н.А., к.г.н., доц. Кричевська Д.А.

Львівський національний університет імені Івана Франка

За даними Департаменту екології та природних ресурсів Львівської обласної адміністрації станом на 2014 рік на території Львівщини налічувалось 347 заповідних об'єктів загальною площею 146 785,2 га (або 6,72 % від площі області). Відсоток заповідності по адміністративних районах коливається в значному діапазоні (від 0,05 до 29,10%). Найвищим цей показник є у Сколівському районі, де частка площі заповідних територій та об'єктів займає 29,10 % від загальної його площі.

До складу природно-заповідного фонду (ПЗФ) Сколівщини входять національний природний парк (НПП) “Сколівські Бескиди”, ландшафтний заказник загальнодержавного значення “Бердо” та більше 35-ти об'єктів ПЗФ місцевого значення (заказник, заповідні урочища, пам'ятки природи, парки-пам'ятки садово-парково мистецтва). Сім з них знаходяться у підпорядкуванні ДП «Сколівське лісове господарство», 28 – на землях ДП «Славське лісове господарство», окремі об'єкти – на території міських та сільських рад.

Національний природний парк “Сколівські Бескиди” загальною площею 35 684 га створений Указом Президента України у 1999 році для збереження, відтворення та раціонального використання природних територіальних комплексів регіону, що мають важливе природоохоронне, естетичне, наукове, освітнє та рекреаційне значення. Це найбільша за площею природоохоронна територія Львівщини, розташована головним чином в межах Сколівського (32 317 га або 90,6 % від території парку), частково – Турківського та Дрогобицького районів. До заповідної зони парку, де охороняються вікові букові (*Fagus sylvatica*) ліси природного походження, еталонні смерекові (*Picea abies*) і ялицеві (*Abies alba*) ліси, відноситься 21,3 % його території, значна частка (29,4%) припадає на зону регульованої та стаціонарної рекреації, де працівниками природоохоронної установи організовано зони відпочинку (“Густань”, “Явори”, “Манмансталь”, “Водоспад на р. Камянка”, “Колодка”, “Павлів потік”, “Бучина”, “Глинний

потік”) та прокладено еколого-пізнавальні маршрути (на г. Парашка, на г. Лопата, до водоспаду Гуркало, долиною р.Камянка).

Ландшафтний заказник загальнодержавного значення “Бердо” (1 085 га), створений у 1984 р., знаходиться на території Державного підприємства (ДП) “Славське лісове господарство”. Метою його організації є збереження унікального гірського ландшафту на макросхилах хребта Бердо з цінними видами субальпійської рослинності, фрагментами природних ялиників на гребені хребта, а також корінних букових пралісів, раритетних видів флори та всього комплексу рослинного і тваринного світу. Не менш важливим для охорони біорізноманіття регіону є ландшафтний заказник місцевого значення “Зелеміль” (1 496 га), що розміщений на землях ДП “Сколівське лісове господарство”. Тут охороняють високопродуктивні букові, ялицеві і ялинові ліси природного походження, а також цінне у науковому відношенні букове криволісся.

Значну частку (10,5%) у структурі ПЗФ району займають заповідні урочища, які організовані тут з метою збереження у природному стані цілісних природних комплексів. Серед 16-ти об’єктів, що організовані на Сколівщині за площею виділяються такі: “Гай” (1 323,0 га), “Маківка” (397, 0 га), “Хітар” (394,0 га), “Довжки” (325,0 га), “Кремінь” (324,0 га), “Обнога” (314,0 га).

Пам’ятки природи, до яких відносять окремі унікальні природні утворення, на території району представлені ботанічними (“Бузок угорський”, ”Дугласія”, ”Тисова гора” тощо), геологічними (наприклад, печера “Писана криниця”, ”Красний камінь”), гідрологічними (Водоспад “Гуркало”, Джерело мінеральної води у с. Гребенів тощо) та комплексними (наприклад, “Комплекс мальовничих скель з лісонасадженнями на горі “Соколовець” (12 га) об’єктами. Загальна їх площа у структурі ПЗФ району є незначною (0,08%), проте унікальність цих природних утворень є привабливою для туристів.

Отже, проведений нами аналіз мережі об’єктів ПЗФ Сколівщини вказує на його значну різноманітність, що важливо передусім для збереження біологічного та ландшафтного різноманіття регіону. Поряд з тим високий показник заповідності разом із значними історико-культурними ресурсами району створює тут умови для розвитку різних видів туризму. Особливе значення мережа об’єктів ПЗФ має для організації екологічного туризму, для розвитку якого переважно залучають території національних природних парків. Вважаємо, що при плануванні еколого-туристичних маршрутів Сколівщини доцільно використовувати також мережу більш дрібних об’єктів ПЗФ. Таке залучення потребує більш детального їх вивчення, створення

екотуристичних програм та путівників з метою популяризації цих об'єктів, передусім, з екоосвітньою метою.

Список використаних джерел:

1. Каднічанська М. Аспекти розвитку туризму у національному природному парку «Сколівські Бескиди» // Вісник ЛНУ. Серія геогр. - 2012.- Вип. 40. Ч. 1. - С. 243–250
 2. Сколівські Бескиди. Офіційний сайт нац.прир. парку. – Ел.рес: <http://skole.org.ua/information.html>
 3. Офіційний сайт ДП “Славське лісове господарство”. – Ел.рес: <http://www.slavsklis.com.ua>
- Офіційний сайт ДП “Сколівське лісове господарство”. – Ел.рес: <http://skoledlg.com.ua>

**АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ШУМОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ ПРИ
ФУНКЦІОНУВАННІ АВТОТРАНСПОРТНИХ СИСТЕМ**

Далудіна А.М., Кутас Е.О., Внукова Н.В., проф., к.геог.н.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків,
Україна

Проблема охорони довкілля є однією з найбільш актуальних на сьогоднішній день, оскільки від її рішення залежать життя на Землі, та нормальний стан екосистеми.

Найбільший вклад в забруднення довкілля природних екосистем на сучасному етапі вносить автотранспорт.

Транспортний потік перетворюється в постійно діюче джерело техногенного забруднення. Основним видом забруднення при експлуатації автомобільних доріг є шумове забруднення.

Відомо, що шум, будучи постійним компонентом урбанізованого середовища, відносять до найбільш агресивних техногенних факторів, оскільки він володіє обширною емісійною сферою, тривалим часом впливу, важко екранується. Гострота цього питання рік від року зростає, тому вивчення умов шумоутворення та пошук шляхів боротьби з шумом стають все більш актуальними.

При оцінці шумового впливу від автотранспортних систем на навколишнє середовище спостерігається виражений негативний вплив, який проявляється у погіршенні стану середовища, функціонування процесів, шкідливому впливу на здоров'я людей та тваринний світ.